

Grund af, at jeg har været optagen af andre Sager i de senere Dage, hvorved jeg bliver nødt til at indskrænke mig til enkelte spredte Bemærkninger, dels overfor, hvad der staar i Betænkningen, og dels overfor, hvad jeg har hørt af den ærede Ordfører.

I Betænkningen paaberaaber man sig nogle Tal, som skulle bevise Uretfærdigheden i den nuværende Ordning, og skønt jeg erkender, at disse Tal have nogen Betydning — det kan ikke nægtes —, har man dog ikke Lov til at bygge paa disse, idet de alligevel ere misvisende. Man paaberaaber sig, at Reformpartiet ved sidste Folketingsvalg i alt fik ca. 94,000 Vælgere, og at det derigennem har faaet 56 Pladser i det andet Ting, at Socialdemokratiet med ca. 76,000 Stemmer kun har faaet 24 Kandidater valgte, medens Højre og de Fri-konservative med ca. 64,000 Stemmer kun have faaet 12 Mand ind i Tinget. Hvis disse Tal fuldt ud vare til at bygge paa, vilde det se noget mærkeligt ud, og de kunde saa synes i høj Grad at vise Uretfærdigheden i den nuværende Tilstand. Men disse Tal kan der ikke saadan uden videre bygges paa. Maa jeg gøre opmærksom paa, at der er en fjerde Gruppe, de Moderate, som ved sidste Valg havde 20,000 Vælgere, og de have kunnet sætte 9 Mand ind i Folketinget, medens Højre med sine 64,000 kun har kunnet sætte 12 Mand ind. Hvad er Grunden til dette Misforhold? Grunden er den, at de Moderate kun have haft Kandidater oppe i 20 Kredse og kun have haft deres egne Stemmer at bygge paa og regne med, medens Højre har haft Kandidater i de allerfleste af Landets Kredse. For at man i det hele taget skulde kunne bygge paa disse Tal, skulde der have været en Kandidat for hvert Parti i hver eneste Valgkreds i Landet, og saa skulde alle Vælgerne have været forpligtede til at møde og stemme hver paa sit Partis Kandidat. Hvis det var Tilfældet, erkender jeg, at man kunde bygge paa disse Tal; ellers ere de i højeste Grad misvisende i mange Tilfælde. Jeg skal ikke fortsætte denne Betragtning videre. Til Trods for, at man saaledes ikke uden videre kan bygge paa disse Tal, er det jo erkendt fra alle Sider, at den nuværende Valgkredsordning er uheldig. Det er erkendt fra vor Side Gang efter Gang, fra Regeringens Side og fra alle Sider baade i denne Sal og i det andet Ting, og derfor foreligger ogsaa dette Forslag fra Regeringens Haand om en Omlægning af Valgkredsene, saaledes at der kan blive en mere retfær-

dig og ligelig Fordeling af disse. Det kan, paa den anden Side, dog ikke kræves, at Indbyggerantallet i Valgkredsene skal være lige. Man kan i det højeste sige: omtrent lige efter Folketallet. Det har aldrig været Forudsætningen, at der ikke skulde tages Hensyn til Befolkningstætheden eller lignende Forhold. Da man vedtog Valgloven af 16. Juni 1849, vedtog man samtidig Valgkredse, blandt hvilke der var en Valgkreds paa 9,000 og en anden paa 16,000 Indbyggere, altsaa en meget stor Forskel. Der har alle Dage, baade i 1849 og i Valgloven af 1867, været taget Hensyn til Befolkningens Tæthed. Men, som sagt, erkendes det fra alle Sider, at der maa stiles henimod en retfærdigere Fordeling af Valgkredsene.

Jeg vil da sige, at hvis de Herer som Regeringen vilde bygge paa status quo, det, som foreligger i Grundlovens § 32, tror jeg, at det kunde lykkes at komme til en retfærdigere Ordning. Naar man derimod ikke vil bygge paa status quo, men indføre noget nyt, kan man vist sige saa meget, man vil, med Hensyn til Forholdstalsvalgmaaden, rose den og fremhæve dens gode Sider saa stærkt, man vil, man vil alligevel ingen Vegne komme. Jeg erkender og har mange Gange sagt det i denne Sal, at Forholdstalsvalgmaaden symtiserer jeg stærkt med. Men paa den anden Side kan jeg ikke være med til Forholdstalsvalgmaaden ved Siden af den privilegerede Valgret til Landstinget, for det lader sig ikke gennemføre. De Herrer fra den anden Side ere ogsaa vel fortrolige med, at de, teoretisk, kunne tale saa meget derom, de ville — det kan dog ikke lade sig gøre at gennemføre Forholdstalsvalgmaaden i det andet Ting ved Siden af den privilegerede Valgret. Man kan derfor lige saa godt stemme mod Forslaget. Thi hvad enten man stemmer mod Forslaget eller stemmer for Forslaget med Tilføjelse af Forholdstalsvalg, bliver Resultatet dog det samme.

Saaledes ere Udsigterne med Hensyn til det foreliggende Forslag ikke glædelige, men temmelig triste. Der er derfor i Grunden ikke særlig Anledning for mig til at fortsætte videre med, hvad der kunde være at sige om dette Forslag. Vi have jo haft Lejlighed til at drøfte det med hinanden tidligere, og jeg kan godt indskrænke mig til disse Bemærkninger og som Ordfører for det Mindretal, hvortil jeg hører, anbefale Lovforslaget til uforandret Vedtagelse.